

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomanta: Sára Jirsáková
Téma: Žaloba na doplnění pasiv
Rozsah práce: 199 611 znaků
Datum odevzdání práce: 26. 4. 2024 (elektronická verze)

1. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Diplomantka si zvolila téma, které považuje za velmi aktuální a žádoucí pro zpracování. Žaloba na doplnění pasiv je součástí českého právního řádu relativně krátce (s účinností novely ZOK č. 33/2020 od ledna 2021). Ačkoli bylo úmyslem zákonodárce odstranit touto novelou výkladové obtíže spojené s dřívější úpravou sankčního ručení při úpadku (dle § 68 ZOK ve znění do 31. 12. 2020), nová právní úprava s sebou přinesla výkladové nejasnosti nové. Pro praxi, zejména pro věřitele obchodních korporací, je tak nadměrně žádoucí, aby doktrína přispěla k vyjasnění tohoto institutu.

Jak již bylo uvedeno výše, jde o institut v tuzemském právním řádu relativně nový. Proto je množství dostupné tuzemské literatury k tématu poměrně omezené. Judikatura pak prakticky chybí, dílčí soudní závěry se vztahují k předchozí právní úpravě sankčního ručení.

Téma tak považuji za náročné, jelikož bylo nutné, aby se diplomantka zorientovala v kontextu pravidel ochrany věřitele obchodní korporace (včetně obecných pravidel deliktního práva) a insolvenčního práva a zároveň čerpala z větší míry ze zahraniční literatury a judikatury. Inspiračním zdrojem pro právní úpravu je totiž francouzská regulace („*la responsabilite pour insuffisance d'actif*“).

Diplomantka zvolila pro zpracování tématu vedle literární rešerše zejména metody deskriptivní, analytickou a do určité míry těž komparaci. Tyto metody odpovídají charakteru zpracovávaného tématu.

2. Formální a systematické členění práce, vyjádření k práci

Práce je vedle úvodu a závěru rozčleněna do šesti kapitol, které na sebe poměrně logicky navazují.

První kapitola pojednává obecně o odpovědnosti při úpadku obchodní korporace (tj. především o tzv. úpadkových deliktech). Zde diplomantka vhodně vysvětluje především funkce komentované povinnosti doplnit pasiva (přesněji aktiva) a srovnává je s funkcemi odpovědnosti za škodu (čímž od sebe obě povinnosti odlišuje).

Následně se diplomantka věnuje předpokladům pro uložení povinnosti podle § 66 odst. 1 písm. b) ZOK, především rozboru porušení péče řádného hospodáře, resp. manažerskému selhání (*faute de gestion*) podle francouzské úpravy. Ve třetí kapitole práce analyzuje především procesní aspekty žaloby na doplnění pasiv (název kapitoly je v tomto poněkud nicneříkající).

Čtvrtou kapitolou se diplomantka vypořádává s uložením sankční povinnosti doplnit majetkovou podstatu. Konečně pátá kapitola stručně vysvětluje časovou působnost právní úpravy (tj. rozebírá přechodná ustanovení). Šestá kapitola (kterou bylo bývalo možné ve zkrácené podobě spíše předřadit celému výkladu) pojednává o již obsolentní úpravě ručení podle § 68 ZOK ve znění do 31. 12. 2020.

Diplomantka si vytyčila za cíl zanalyzovat současnou právní úpravu institutu upraveného v § 66 odst. 1 písm. b) ZOK a pokusit se institut vyložit s ohledem na české právní prostředí, avšak se zachováním smyslu francouzského institutu. Takto vymezený cíl není zcela šťastně formulován. Původní cíl (předkládaný v rámci konzultací) znějící „*Hlavním cílem mé práce a výzkumnou otázkou, kterou si pokládám, je, zda má současná právní úprava schopnost naplnit cíle, s nimiž byla přijímána. Těmito*

jsou dle důvodové zprávy k pozměňovacímu zákonu č. 33/2020 Sb. zejména zjednodušení a zefektivnění dosavadního řešení“ by byl býval vhodnější.

Formální a systematické členění práce považuji za dobré. Studentka postupuje od obecného ke speciálnímu (vyjma poslední kapitoly, která již působí nadbytečně). Oceňuji zahrnutí přehledných dílčích shrnutí. Rozbor francouzské právní úpravy studentka dílem začleňuje do zvláštních částí práce, dílem jím doplňuje výklad k tuzemské regulaci (důvody takového postupu diplomantka srozumitelně vysvětluje na s. 8). A právě rozbor francouzské právní úpravy vnímám jako velký přínos práce.

Z konkrétních připomínek k práci lze uvést:

- na s. 4 diplomantka poukazuje na nejasnou povahu povinností člena voleného orgánu PO; jak se k tomuto doktrinálnímu sporu postavila judikatura?;
- bylo by možné tzv. ochranné řízení zmiňované na s. 9 připodobnit tuzemskému oddlužení?;
- na s. 11 diplomantka uvádí, že prohlášením konkursu na majetek obchodní korporace dochází ke změně obsahu výkonu funkce (práv a povinností) statutárního orgánu. Postrádám zde alespoň krátké vysvětlení, jak se tato změna projevuje;
- na s. 20 diplomantka uvádí, že: „Nezkušenost ani dobrá víra nezavazuje ředitele odpovědnosti.“ Následně pak vylučuje odpovědnost za výsledek. Uplatňuje se ve Francii pravidlo podnikatelského úsudku? Pokud ano, kryje jen povinnost péče tak, jako česká modifikace tohoto pravidla? Dále pak na téže straně diplomantka podotýká, že dobrá víra ředitele může spadat pod simple négligence, která vylučuje odpovědnost. Jak tedy dobrá víra ředitele hraje roli při posuzování jeho odpovědnosti?
- na s. 21 diplomantka cituje důvodovou zprávu, podle níž příspěvní k úpadku zahrnuje také neodvracení již existujícího úpadku. Zaznamenala diplomantka odlišné názory (které korespondují s francouzským přístupem) na možnost žalovat na doplnění pasiv v situaci, kdy k takovému příspěvní došlo až poté, co se společnost ocitla v úpadku? Bylo by možné takto žalovat např. tzv. krizového manažera jmenovaného až po tom, co skutečně nastal úpadek?
- Diplomantka v práci několikrát zmiňuje povinnost podat prohlášení o zastavení plateb podle francouzského práva. Existuje ve francouzské právní úpravě odpovědnost za porušení této povinnosti (obdoba našeho § 99 InsZ)? Pokud ano, řeší právní úprava střet těchto sankcí?;
- Je skutečně na místě hledět při ukládání sankce na osobní poměry žalovaného, tak jak uvádí Šuk a jak jej diplomantka cituje na s. 27?;
- na s. 33 uvádí diplomantka, že diskvalifikační řízení je svou povahou řízením nesporným. Existují argumenty pro závěr, že by spíše mělo být řazeno mezi řízení sporná?;
- s ohledem na výklad diplomantky na s. 36 a 37, jaký je názor diplomantky na dovozování aktivní legitimace pro podání žaloby na doplnění pasiv věřitelského výboru?;
- na s. 44 diplomantka uvádí, že francouzská úprava žaloby nepracuje s pojmem stínový ředitel. Zná jej francouzské právo v jiných případech? Je stínový ředitel adresován francouzskou doktrínou?;
- na s. 46 diplomantka uvádí, že francouzské právo důkazní břemeno neotáčí. Platí to pro všechny případy porušení péče ze strany ředitele?;

I přes výše uvedené dodatečné otázky k upřesnění (které jsou však ve velké míře motivovány hlavně mou vlastní zvědavostí) mám za to, že se diplomantka v celé problematice výborně zorientovala. O této nové problematice referuje čtivě, jasně a srozumitelně a předkládá informace v tuzemské doktríně dosud nekomentované. Oceňuji řádné prezentování již dostupných názorů a autorčino vlastní kritické hodnocení a úvahy.

3. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantka si vytyčila za cíl zanalyzovat současnou právní úpravu institutu upraveného v § 66 odst. 1 písm. b) ZOK a pokusit se institut vyložit s ohledem na české právní prostředí, avšak se zachováním smyslu francouzského institutu. Mám za to, že se jí, i přes nepřesnost takto vymezeného cíle, podařilo předložit kvalitní analýzu právní úpravy žaloby na doplnění pasiv.
Samostatnost při zpracování tématu	Diplomantka dle mého přesvědčení zpracovala téma samostatně.
Logická stavba práce	Logickou stavbu práce a její strukturu považuji celkově za velmi dobrou. Dílčí výhrady viz výše.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů, citace)	Práci se zdroji považuji za velmi dobrou, diplomantka precizně cituje a dostupné zdroje (včetně judikatury) vytěžila na maximum. Oceňuji práci diplomantky se zahraničními (především francouzskými) zdroji, jejichž užití logicky plyne z inspiračního zdroje tuzemské právní úpravy. Citace odpovídají citačním standardům.
Hloubka provedené analýzy	Hloubku provedené analýzy považuji s ohledem na povahu práce za adekvátní. Oceňuji vlastní názory a hodnocení diplomantky (např. na s. 28 až 30, určení dluhů na s. 50 a násl. či úvaha o vztahu k § 99 InsZ na s. 54 a násl.).
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na velmi dobré úrovni. Práce je až na výjimky prostá překlepů a stylistických pochybení (chybějící odkaz v PPČ 58; s. 21; s. 35 a jiné). Styl vyjadřování diplomantky je velmi dobrý, práce je opravdu čtivá.

4. Otázky k zodpovězení při obhajobě

- Viz otázky výše. Pro účely obhajoby postačí, pokud si diplomantka k zodpovězení vybere dvě diskusní otázky z výše uvedených.

- **Doporučení/nedoporučení k obhajobě**

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji diplomovou práci k obhajobě.

- **Navržený klasifikační stupeň**

Předloženou diplomovou práci navrhuji předběžně klasifikovat jako **výbornou**, a to v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 13. 6. 2024

JUDr. Klára Hurychová, Ph.D.
Vedoucí diplomové práce